

Република Србија
Министарство финансија

БИЛТЕН

СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И
СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА ПРИМЕНУ
ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 12
децембар 2024.
година LXIV
ISSN 0354-3242

БИЛТЕН
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА
ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 12
децембар 2024.
година LXIV
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србија
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.gov.rs

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу
Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
Синиша Мали, први потпредседник Владе и министар финансија

Уређивачки одбор
Ана Панчић, др Драган Демировић,
Снежана Карановић

Главни уредник
Ана Панчић
шеф Одсека за односе Министарства са јавношћу

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стручна мишљења
за примену финансијских прописа
Министарство финансија Републике Србије
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд

Пријема
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel. 011/765 2374
bilten@mfin.gov.rs

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2024 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

С А Д Р Ж А Ј
ЈАВНИ ПРИХОДИ
ПОРЕЗИ

1. Порески третман накнаде за „стваралачку сарадњу на изради филмског дела”, које произвођач филмског дела исплаћује аутору тог дела по основу уговора о снимању 7
2. Обавеза обрачунавања и плаћања пореза на пренос апсолутних права и пореза на капитални добитак код размене сусвојинских удела на становима између физичких лица 15

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Начин утврђивања набавне цене непокретности стечене путем оснивачког улога, за сврху обрачуна капиталног добитка приликом њене продаје 19
 2. Начин утврђивања сразмерног износа улагања у основна средства у складу са чланом 50а Закона о порезу на добит правних лица у случају накнадних улагања извршених у периоду улагања на затеченим основним средствима 20
 3. Порески третман расхода учињених аматерском спортском клубу за накнаде за исхрану спортиста тог клуба 24
 4. Порески третман расхода (које је обвезник евидентирао у својим пословним књигама) насталих када је непокретност искњижио из пословних књига по основу правоснажне пресуде 26
-

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Примена пореског ослобођења за запошљавање квалификованих новозапослених лица у случају смањења броја запослених код послодавца 29

ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ

1. Обвезник пореза на имовину за пословни простор који је закључком Владе Републике Србије распоређен на коришћење Министарству економије и регионалног развоја, у циљу обезбеђења простора за рад Туристичке организације Србије
33
2. Обвезник пореза на имовину за непокретности које су у својини Фонда за пензијско и инвалидско осигурање, које су другом лицу дате на коришћење, без накнаде 37

ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Доприноси за обавезно социјално осигурање у случају када је уговорена новчана накнада за обављање послова у оквиру обуке и праксе..... 41

РЕПУБЛИЧКЕ АДМИНИСТРАТИВНЕ ТАКСЕ

1. Министарство финансија не располаже информацијама о узајамном таксеном ослобођењу 45
 2. Плаћање таксе за захтев који страна лице упућује из иностранства уз који није достављен захтев о плаћеној
-

такси, примена ослобођења од плаћања такси које су уређене међународним уговором, односно примена услова узајамности..... 46

3. У случају да је подносилац захтева корисник новчане социјалне помоћи може се остварити умањење Законом прописане таксе до износа од 10.000 динара..... 53

НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ДОБАРА

1. Утврђивање накнаде за коришћење делова путног земљишта врши се на основу података из решења о испуњености услова за изградњу и реконструкцију саобраћајног прикључка, односно на основу података које је обвезник накнаде дужан да достави у случају промене власништа на непокретности која је прикључена на јавни пут, односно на основу фактичког стања..... 55

2. На бројила електричне енергије постављена на јавној површини не плаћа се накнада за коришћење јавних површина..... 58

3. Накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада ослобођени су увозници за увоз и привремени увоз производа који после употребе постају посебни токови отпада, а који се увозе за службене потребе ДКП, укључујући и моторна возила, као и шефови страних ДКП, укључујући и чланове њихових породица..... 61

ПОДСЕТНИК

Финансијски прописи донети у децембру 2024. године 65

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. Порески третман накнаде за „стваралачку сарадњу на изради филмског дела”, које произвођач филмског дела исплаћује аутору тог дела по основу уговора о снимању
(Мишљење Министарства финансија, бр. 586268 2024 10520 004 000 011 004 од 19. марта 2024. године)

1. Са становишта Закона о порезима на имовину

Према одредби члана 23. став 1. тачка 2) Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС”, бр. 26/01, 45/02-СУС, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12-УС, 47/13, 68/14-др. закон, 95/18, 99/18-УС, 86/19, 144/20, 118/21, 138/22 и 92/23 - у даљем тексту: ЗПИ), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права интелектуалне својине.

Од опорезивања порезом на пренос апсолутних права изузима се пренос, односно стицање апсолутног права из чл. 23. и 24. ЗПИ на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а тачка 1) ЗПИ).

Обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из члана 23. став 1. тач. 1), 2), 4) и 6) ЗПИ (члан 25. став 1. ЗПИ).

Лице-резидент Републике Србије, односно отворени инвестициони фонд, односно алтернативни инвестициони фонд, који нема својство правног лица а који је уписан у одговарајући регистар у Републици Србији, у складу са законом, обвезник је пореза на пренос апсолутних права из члана 23. став 1. тачка 2) ЗПИ за пренос остварен у Републици Србији и ван њене територије (члан 26. став 1. ЗПИ).

Лице-нерезидент Републике Србије обвезник је пореза на пренос апсолутних права из члана 23. став 1. тачка 2) ЗПИ само за пренос остварен на територији Републике Србије (члан 26. став 2. ЗПИ).

Сходно одредби члана 40. став 2. тачка 2) ЗПИ, порез на пренос апсолутних права утврђује се решењем пореског органа надлежног за пријем пореских пријава у складу са чланом 36. ЗПИ - за пренос из члана 23. став 1. тач. 1), 2), 4), 5) и 6) и става 2. тог члана и чл. 24. и 40а ЗПИ, осим за пренос из тачке 1. тог става.

Порез на пренос апсолутних права утврђен решењем плаћа се у року од 15 дана од дана достављања решења (члан 40. став 3. ЗПИ).

Према одредби члана 42. ЗПИ, кад је обвезник пореза на пренос апсолутних права преносилац права, лице на које је пренето апсолутно право, односно поклонодавац, јемчи супсидијарно за плаћање пореза на пренос апсолутних права, односно за плаћање пореза на поклон. Кад је обвезник пореза на пренос апсолутних права преносилац права, лице на које је пренето апсолутно право, односно поклонодавац, који се уговором обавезао да плати порез на пренос апсолутних права, односно порез на поклон, јемчи солидарно за плаћање тог пореза.

Према одредби члана 3. став 1. тачка 1) Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 104/09-др. закон, 104/09-др. закон, 104/09-др. закон и 129/21), права интелектуалне својине јесу ауторско и сродна права, жиг, географска ознака порекла, дизајн, патент, мали патент и топографија интегрисаних кола, у складу са законом.

Сагласно одредби члана 2. став 2. тачка 5) Закона о ауторском и сродним правима („Службени гласник РС”, бр. 104/09, 99/11, 119/12, 29/16-УС и 66/19 – у даљем тексту: ЗОАСП), ауторским делом сматрају се нарочито филмска дела (кинематографска и телевизијска дела).

Аутор, односно његов правни следбеник може уступити поједина или сва имовинска права на своме делу другом лицу (члан 61. ЗОАСП).

Према одредбама члана 62. ст. 1. до 3. ЗОАСП, уступање имовинских права може бити искључиво или неискључиво. У случају искључивог уступања имовинских права, једино је стицалац права овлашћен да на начин прописан уговором искоришћава ауторско дело, као и да уз посебну дозволу аутора, односно његовог правног следбеника уступа другима то право. Право које стицалац права уступа другима је неискључиво право, ако уговором није друкчије одређено. У случају неискључивог уступања имовинских права, стицалац права није овлашћен да забрани другоме да искоришћава ауторско дело, нити је овлашћен да уступа другоме своје право.

Одредбама члана 63. ЗОАСП прописано је да уступање имовинских права може бити предметно, просторно и временски ограничено. У случају предметног ограничења стицалац права је овлашћен да врши једну или више одређених радњи искоришћавања ауторског дела. У случају просторног ограничења стицалац права је овлашћен да искоришћава ауторско дело на одређеној територији која је ужа од оне на којој ауторско право постоји. У случају временског ограничења стицалац права је овлашћен да искоришћава ауторско дело у одређеном времену које је краће од трајања ауторског права за то дело.

Ауторским уговором се ауторска права уступају или у целини преносе (члан 67. став 1. ЗОАСП).

Уговором о филмском делу се једно или више лица обавезују произвођачу филмског дела да стваралачки сарађују на изради филмског дела и уступају му своја имовинска права на то дело (члан 88. ЗОАСП).

У уговору о филмском делу одредбама о ауторској накнади, ако је уговорена, одређује се који износ ауторске накнаде одговара ком облику и обиму искоришћавања филмског дела (члан 92. став 1. ЗОАСП).

Уговорена накнада за снимање филмског дела не обухвата накнаду за друге облике искоришћавања филмског дела (члан 92. став 2. ЗОАСП).

Према томе, када се правним послом уз накнаду врши искључиви и временски, просторно и предметно неограничени пренос ауторских права у целини, са аутора на произвођача филмског дела, тај пренос је предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права - ако се на њега не плаћа порез на додату вредност у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност. У том случају, обвезник пореза на пренос апсолутних права је аутор тј. лице које врши пренос ауторског права. Пореску обавезу решењем утврђује надлежни порески орган, а обвезник је дужан да утврђени порез плати у року од 15 дана на дана достављања решења.

Произвођач филмског дела као стицалац ауторског права по основу уговора о снимању филмског дела, није обвезник пореза на пренос апсолутних права већ јемац, и то:

- солидарни – ако се уговором о снимању филмског дела обавезао да ће измирити ту пореску обавезу, у ком случају је дужника истог реда са аутором као пореским обвезником, што значи да порески орган може, по свом избору, захтевати да произвођач филмског дела измири пореску обавезу и без претходног покушаја да ту обавезу наплати од аутора;

- супсидијарни – ако се уговором о снимању филмског дела није обавезао да ће измирити ту пореску обавезу, у ком случају је произвођач филмског дела дужник другог реда, што значи да је дужан да измири пореску обавезу ако порески орган није успео да је наплати од аутора као пореског обвезника.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину обавезе по основу пореза на пренос апсолутних права у сваком конкретном случају утврђује надлежни порески орган.

2. Са становишта Закона о порезу на доходак грађана

Одредбом члана 1. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22 и 92/23 - у даљем тексту: ЗПДГ) прописано је да порез на доходак грађана плаћају, у складу са одредбама овог закона, физичка лица која остварују доходак.

Одредбама чл. 52. до 60. ЗПДГ уређен је порески третман прихода од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине.

Обвезник пореза на приходе од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине је физичко лице које као аутор, носилац сродних права, односно власник права индустријске својине остварује накнаду по основу ауторског и сродног права, односно права индустријске својине (члан 54. став 1. ЗПДГ).

Порез на приходе од ауторских и сродних права и права индустријске својине обрачунава се и плаћа на опорезиви приход који чини разлика између бруто прихода и трошкова које је обвезник имао при остваривању и очувању прихода (члан 55. став 1. ЗПДГ).

Пореском обвезнику - аутору, односно носиоцу сродног права признају се нормирани трошкови у висини која је опредељена према врсти дела, сагласно одредбама члана 56. ЗПДГ.

Стопа пореза на приходе од ауторских и сродних права и права индустријске својине износи 20% (члан 58. став 1. ЗПДГ).

Одредбом члана 72. став 1. тачка 2) ЗПДГ прописано је да капитални добитак, односно губитак у смислу овог закона представља разлику између продајне цене права, удела и хартија од вредности и њихове набавне цене, остварену преносом ауторских и сродних права и права индустријске својине.

Према одредби члана 72. став 2. ЗПДГ, под преносом из става 1. тог члана ЗПДГ сматра се продаја или други пренос уз новчану или неновчану накнаду.

Обвезник пореза на капитални добитак је свако физичко лице, укључујући и предузетника, које је извршило пренос права, удела и хартија од вредности из става 1. члана 72. ЗПДГ (члан 72. став 4. ЗПДГ).

Продајном ценом, за сврху одређивања капиталног добитка, у смислу овог закона, сматра се уговорена цена, односно тржишна цена коју утврђује надлежни порески орган ако оцени да је уговорена цена нижа од тржишне (члан 73. став 1. ЗПДГ).

Набавном ценом, за сврху одређивања капиталног добитка, у смислу овог закона, сматра се цена по којој је обвезник стекао право, удео или хартију од вредности (члан 74. став 1. ЗПДГ).

Обвезник који у току године изврши пренос права по основу којег може настати капитални добитак или губитак у складу са овим законом, дужан је да поднесе пореску пријаву најкасније у року од 30 дана од дана када је остварио или започео остваривање прихода по основу преноса ауторских и сродних права и права индустријске својине (члан 95. став 1. тачка 1) ЗПДГ).

Порез на приходе од ауторских и сродних права и права индустријске својине, ако је исплатилац прихода правно лице, предузетник или предузетник паушалац, утврђује се и плаћа по одбитку од сваког појединачно оствареног прихода (члан 99. став 1. тачка 2) ЗПДГ).

Порез на капитални добитак утврђује се и плаћа по решењу надлежног пореског органа (члан 100 тачка 2) ЗПДГ).

Порез по одбитку из члана 99. ЗПДГ, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује на прописани јединствени уплатни рачун у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода, осим ако овим законом није друкчије прописано (члан 101. ЗПДГ).

Порез на капиталне добитке надлежни порески орган утврђује на основу података из пореске пријаве као и на основу других података (члан 109. став 3. ЗПДГ).

Сагласно одредби члана 6. тачка 16) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22 и 92/23 - у даљем тексту: ЗДОСО), самостални уметник је осигураник - физичко лице које самостално, у виду занимања, обавља уметничку делатност и коме је репрезентативно удружење у култури утврдило статус лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе, у складу са законом који уређује област културе, ако није осигурано по другом основу.

Одредбом члана 25. став 1. ЗДОСО прописано је да је основица доприноса за самосталне уметнике опорезиви приход на који се плаћа порез на доходак грађана, по закону који уређује порез на доходак грађана, остварен у години за коју се утврђују и плаћају доприноси.

Према члану 25. став 2. ЗДОСО, до коначног утврђивања опорезивог прихода из става 1. овог члана, самостални уметници плаћају тромесечно аконтацију доприноса на основицу коју, у зависности од висине очекиваних прихода у текућој години, определе у једном од следећих износа помноженим коефицијентом три:

- 1) најнижа основица доприноса из члана 38. овог закона;
- 2) просечна месечна зарада у Републици Србији исплаћена по запосленом у претходној години;
- 3) двострука просечна месечна зарада у Републици Србији исплаћена по запосленом у претходној години;
- 4) четворострука просечна месечна зарада у Републици Србији исплаћена по запосленом у претходној години.

Имајући у виду наведено, приход који сагласно уговору о филмском делу као накнаду за снимање тог дела оствари физичко лице по основу свог уметничког ангажмана (како се наводи, као аутор који се уговором о снимању филмског дела обавезује произвођачу филмског дела да, између осталог, „стваралачки сарађује на изради филмског дела” тако што ће да предузме радње као што су режирање, снимање, израда сценографије, костимографије и слично), представља приход физичког лица који подлеже плаћању пореза на доходак грађана на приходе од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине, сагласно чл. 52. до 60. ЗПДГ. Порез на доходак грађана исплатилац прихода утврђује и плаћа по одбитку, сагласно чл. 99. и 101. ЗПДГ.

По основу наведеног прихода плаћају се и припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање. Наиме, на приход који у предметном случају оствари физичко лице које има статус самосталног уметника (физичко лице које самостално, у виду занимања, обавља уметничку делатност и коме је репрезентативно удружење у култури утврдило статус лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе), плаћају се припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање (за пензијско и инвалидско осигурање и за здравствено осигурање) по решењу надлежног пореског органа. У случају када физичко лице нема статус самосталног уметника, по одбитку се плаћају припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање (за пензијско и инвалидско осигурање, а уколико лице није осигурано по другом основу и допринос за здравствено осигурање).

У случају када физичко лице правним послом уз накнаду изврши пренос права (у предметном случају, аутор преноси имовинска ауторска права на произвођача филмског дела), приход који оствари као позитивну разлику између продајне и набавне цене права опорезује се порезом на капитални добитак сагласно чл. 72. до 77. ЗПДГ.

2. Обавеза обрачунавања и плаћања пореза на пренос апсолутних права и пореза на капитални добитак код размене сусвојинских удела на становима између физичких лица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 932619 2024 10520 004 000 011 003 од 23. новембра 2024. године)

1. Са становишта Закона о порезима на имовину

Према одредби члана 23. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС”, бр. 26/01, 45/02-СУС, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12-УС, 47/13, 68/14-др. закон, 95/18, 99/18-УС, 86/19, 144/20, 118/21, 138/22 и 92/23 - у даљем тексту: ЗПИ), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Од опорезивања порезом на пренос апсолутних права изузима се пренос, односно стицање апсолутног права из чл. 23. и 24. ЗПИ на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а тачка 1) ЗПИ).

Обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из члана 23. став 1. тач. 1), 2), 4) и 6) овог закона (члан 25. став 1. ЗПИ).

Кад се апсолутно право преноси по основу уговора о размени, обвезник пореза одређује се у складу са ст. 1. до 4. овог члана за свако апсолутно право из чл. 23. и 24. овог закона које је предмет размене (члан 25. став 5. ЗПИ).

Основица пореза на пренос апсолутних права је уговорена цена у тренутку настанка пореске обавезе, уколико није нижа од тржишне вредности, осим на пренос права својине на употребљаваном моторном возилу (члан 27. став 1. ЗПИ).

Уколико надлежни порески орган оцени да је уговорена цена нижа од тржишне, има право да у року од 60 дана од дана пријема пореске пријаве поднете у складу са чланом 36. став 1. овог закона,

односно од дана сазнања надлежног пореског органа за пренос, утврди пореску основицу у висини тржишне вредности (члан 27. став 2. ЗПИ).

Кад обвезник нема обавезу подношења пореске пријаве у складу са чланом 34. овог закона, рок из става 2. овог члана почиње да тече од дана предаје јавном бележнику, односно пореском органу, доказа од значаја за остваривање права на пореско ослобођење које порески орган не може прибавити разменом података између државних органа преко Сервисне магистрале органа, у складу са законом којим се уређује електронска управа (у даљем тексту: СМО), односно од дана истека рока остављеног обвезнику у пореском поступку за достављање тих доказа (члан 27. став 3. ЗПИ).

Ако порески орган у року из ст. 2. и 3. овог члана не утврди пореску основицу у висини тржишне вредности, пореску основицу чини уговорена цена (члан 27. став 4. ЗПИ).

Код размене права из чл. 23, 24. и 24а овог закона, пореска основица се утврђује за свако право које је предмет размене, у складу са одредбом чл. 27. и 27а овог закона (члан 28. ЗПИ).

Имајући у виду наведене одредбе ЗПИ, а под претпоставком а физичка лица између којих се врши размена сусвојинских удела на становима нису обвезници пореза на додату вредност (па се на ту размену не плаћа порез на додату вредност), на пренос права својине на идеалном делу стана који врши свако од физичких лица плаћа се порез на пренос апсолутних права. Наиме, преношењем права својине на идеалном делу једног стана стиче се сусвојински удео на другом стану, што значи да се тај пренос врши уз накнаду (па и у случају кад нема доплате у новцу).

Обвезник пореза на пренос апсолутних права је свако од физичких лица за сусвојински удео на стану који преноси.

На пренос сусвојинског удела на непокретности обвезник не обрачунава порез, већ га решењем утврђује порески орган, на

пореску основицу утврђену у складу са чланом 27. ст. 1. до 4. Закона, по стопи од 2,5%.

2. Са становишта Закона о порезу на доходак грађана

Одредбом члана 72. став 1. тачка 1) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22 и 92/23 - у даљем тексту: ЗПДГ) прописано је да капитални добитак, односно губитак у смислу овог закона представља разлику између продајне цене права, удела и хартија од вредности и њихове набавне цене, остварену преносом стварних права на непокретностима.

Под преносом из става 1. овог члана сматра се продаја или други пренос уз новчану или неновчану накнаду (члан 72. став 2. ЗПДГ).

Обвезник пореза на капитални добитак је свако физичко лице, укључујући и предузетника, које је извршило пренос права, удела и хартија од вредности из става 1. члана 72. ЗПДГ (члан 72. став 4. ЗПДГ).

Продајном ценом, за сврху одређивања капиталног добитка, у смислу ЗПДГ сматра се уговорена цена, односно тржишна цена коју утврђује надлежни порески орган ако оцени да је уговорена цена нижа од тржишне, при чему се као уговорена, односно тржишна цена узима цена без пореза на пренос апсолутних права (члан 73. ст. 1. и 2. ЗПДГ).

Одредбом члана 73. став 3. ЗПДГ прописано је да се код преноса права путем размене за друго право, продајном ценом сматра тржишна цена права које се даје у размену.

Набавном ценом, за сврху одређивања капиталног добитка, у смислу ЗПДГ сматра се цена по којој је обвезник стекао право, удео или хартију од вредности (члан 74. став 1. ЗПДГ).

Набавна цена из става 1. овог члана увећава се годишњим индексом потрошачких цена од дана стицања до дана преноса, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике (члан 74. став 15. ЗПДГ).

Опорезиви приход на који се плаћа порез на капитални добитак чини капитални добитак утврђен на начин из чл. 72. до 75. овог закона (члан 76. ЗПДГ).

Имајући у виду наведено, у случају када се врши промет непокретности, тако што се између физичких лица врши размена сусвојинских удела на становима (у конкретном случају, право својине на идеалном делу једног стана стиче се путем размене за право својине на идеалном делу другог стана, чиме свако од физичких лица постаје титулар права својине у одређеном проценту на стану који је стекао разменом), приход који физичко лице оствари као позитивну разлику између продајне и набавне цене права својине на идеалном делу стана који (део) даје у замену, опорезује се порезом на доходак грађана по основу капиталног добитка. Под преносом стварних права на непокретностима сматра се и пренос уз новчану или неновчану накнаду (разменом за друго право).

Обвезник пореза на капитални добитак је свако физичко лице које је преносом стварних права на непокретности остварило капитални добитак као разлику између продајне и набавне цене права својине на непокретности.

Сагласно начелу фактицитета, Пореска управа у сваком конкретном случају утврђује све чињенице које су од значаја за опредељење пореског третмана прихода.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Начин утврђивања набавне цене непокретности стечене путем оснивачког улога, за сврху обрачуна капиталног добитка приликом њене продаје

(Мишљење Министарства финансија, бр. 000483052 2023 10520 004 000 011 003 од 10. децембра 2024. године)

У складу са одредбом члана 27. став 1. тачка 1) Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 91/15 - аутентично тумачење, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 118/21 и 94/24, у даљем тексту: Закон), капитални добитак обвезник остварује продајом, односно другим преносом уз накнаду, непокретности које је користио, односно које користи као основно средство за обављање делатности укључујући и непокретности у изградњи.

Сходно члану 27. ст. 3. и 4. Закона, капитални добитак представља разлику између продајне цене имовине из става 1. овог члана и њене набавне цене, утврђене према одредбама овог закона, а ако је разлика негативна, у питању је капитални губитак.

У складу са чланом 29. став 1. Закона, за сврху одређивања капиталног добитка, набавна цена, у смислу овог закона, јесте цена по којој је обвезник стекао имовину, умањена по основу амортизације утврђене у складу са овим законом.

Сагласно одредби члана 29. став 2. Закона, набавна цена у смислу овог члана коригује се на процењену, односно фер вредност, утврђену у складу са МРС, односно МСФИ, односно МСФИ за МСП и усвојеним рачуноводственим политикама, уколико је промена на

фер вредност исказивана у целини као приход периода у коме је вршена.

Према одредби члана 29. став 6. Закона, за непокретност стечену путем оснивачког улога или повећањем оснивачког улога, набавна цена јесте тржишна цена непокретности на дан уноса улога.

У конкретном случају, а како наводите у поднетом допису, уношењем непокретности (као неновчаног улога) повећан је основни капитал обвезника, при чему је овлашћени независни проценитељ, на дан уноса непокретности, извршио процену њене тржишне вредности. У наредним пореским периодима (тј. од 2013. до 2022. године) обвезник је предметну непокретност, сагласно прописима о рачуноводству, вредновао по фер вредности и, по том основу, у билансу успеха исказивао приходе, односно расходе. С тим у вези, поставило се питање утврђивања набавне вредности предметне некретнине за сврху одређивања капиталног добитка.

Када обвезник врши продају некретнине стечене путем оснивачког улога коју (у својим пословним књигама) води по фер вредности (тако да се промена фер вредности навише исказује као приход периода), при чему је за исту некретнину обрачунавао амортизацију на начин прописан Законом, мишљења смо да за сврху обрачуна капиталног добитка набавну цену чини тржишна цена на дан уноса исте у капитал обвезника, коригована на процењену, односно на фер вредност (уколико је промена фер вредности исказана као приход периода у коме је вршена) и умањена по основу амортизације (обрачунате на начин прописан Законом), сагласно одредбама члана 29. ст. 1, 2. и 6. Закона.

2. Начин утврђивања сразмерног износа улагања у основна средства у складу са чланом 50а Закона о порезу на добит

правних лица у случају накнадних улагања извршених у периоду улагања на затеченим основним средствима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 2342910 2024 10520 004 000 011 004 од 11. децембра 2024. године)

Сагласно члану 50а став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 91/15 - аутентично тумачење, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 118/21 и 94/24, у даљем тексту: Закон), порески обвезник који уложи у своја основна средства, односно у чија основна средства друго лице уложи више од једне милијарде динара, који та средства користи за обављање претежне делатности и делатности уписаних у оснивачком акту обвезника, односно наведених у другом акту обвезника, којим се одређују делатности које обвезник обавља и у периоду улагања додатно запосли на неодређено време најмање 100 лица, ослобађа се плаћања пореза на добит правних лица у периоду од десет година сразмерно том улагању.

Пореско ослобођење примењује се по испуњењу услова из става 1. овог члана, од прве године у којој је остварена опорезива добит (члан 50а став 4. Закона).

Сразмерни износ улагања у основна средства из члана 50а став 1. Закона, извршених на територији Републике, утврђује се на начин прописан Правилником о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 20/14 ... 97/21 – у даљем тексту: Правилник) и исказује на Обрасцу СУ, као однос вредности основних средстава за која је извршено улагање по основу ког се признаје право на порески подстицај из члана 50а Закона (исказане под ред.

бр. 1. и 3. Обрасца СУ) и вредности укупних основних средстава (исказане под ред. бр. 4. Обрасца СУ).

Сагласно члану 6. став 3. тачка 1) Правилника, под редним бројем 1. Обрасца СУ уносе се подаци о улагањима извршена у основна средства, за која обвезник може да оствари право на пореско ослобођење из члана 50а Закона, укључујући и основна средства која су била у употреби на територији Републике, која је обвезник ставио у употребу, односно која користи за обављање делатности, у износу који је, до последњег дана периода за који се саставља порески биланс, плаћен добављачу.

Под редним бројем 4. уноси се вредност укупних основних средстава обвезника, која чине основна средства за која је извршено улагање исказано на редном броју 1. овог обрасца, основна средства која су евидентирана у пословним књигама обвезника, а за која плаћање добављачу није у целости измирено до последњег дана периода за који се саставља порески биланс, као и друга основна средства која су евидентирана у пословним књигама обвезника, укључујући и основна средства стечена статусном променом. Под овим редним бројем не уносе се подаци о основним средствима која нису стављена у употребу, као ни аванси за набавку основних средстава (члан 6. став 3. тачка 4) Правилника).

Према члану 6. став 5. Правилника, обвезник који је обављао делатност пре пореског периода у коме је први пут извршио улагања по члану 50а Закона, под редним бројем 4. исказује податак о износу улагања исказаних на редном броју 1. укључујући и набавну вредност основних средстава за која, у моменту стицања права на пореско ослобођење, не испуњава услов за остваривање права на пореско ослобођење у смислу члана 50а Закона (нпр. набављено основно средство, за које није извршено плаћање добављачу), увећаних за износ набавне вредности затечених основних средстава, као и осталих основних средстава евидентираних у пословним књигама обвезника,

умањене по основу исправке вредности тих основних средстава (у даљем тексту: садашња вредност основних средстава) за која обвезник нема право на пореско ослобођење из члана 50а Закона, на последњи дан периода у коме је испунио услове за коришћење овог ослобођења. На редном броју 4. обвезник исказује износ садашње вредности основних средстава за која не остварује право на ово пореско ослобођење, и то у истом износу до истека пореског ослобођења из члана 50а Закона.

Како наводите у садржини поднетог дописа, обвезник, који је од 1. јануара 2014. године започео улагања у основна средства ради стицања права на пореско ослобођење из члана 50а Закона, извршио је (за време трајања периода улагања) накнадна улагања на затеченим основним средствима (непокретностима, у конкретном случају). С тим у вези, поставља се питање како се износ накнадних улагања исказује у Обрасцу СУ, односно како утиче на утврђивање процента пореског ослобођења из члана 50а Закона.

По основу накнадних улагања извршених у периоду улагања на непокретностима стеченим пре периода улагања, обвезник остварује право на пореско ослобођење уколико таква улагања испуњавају све услове у погледу признавања истих као основних средстава (сагласно прописима о рачуноводству и релевантним МРС) и у значајној мери утичу на повећање вредности и продужење века трајања затечених основних средстава. Износ накнадних улагања обвезник уноси под ред. бр. 1. и 4. Обрасца СУ и то у износу који је плаћен добављачу, при чему на редном броју 4. обвезник уноси и садашњу вредност непокретности на којима су извршена накнадна улагања (а која су стечена пре периода улагања), с тим што садашњу вредност истих представља њихова набавна вредност умањена за исправку вредности (утврђену у складу са прописима о рачуноводству) на последњи дан пореског периода у ком обвезник испуни услове за коришћење предметног пореског ослобођења.

3. Порески третман расхода учињених аматерском спортском клубу за накнаде за исхрану спортиста тог клуба

(Мишљење Министарства финансија, бр. 2879139 2024 10520 004 000 011 003 од 11. децембра 2024. године)

Сагласно члану 15. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 91/15 - аутентично тумачење, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 118/21 и 94/24, у даљем тексту: Закон), као расход у пореском билансу обвезника признају се издаци у збирном износу највише до 5% од укупног прихода за:

1) здравствене, образовне, научне, хуманитарне, верске и спортске намене, заштиту животне средине, као и давања учињена установама, односно пружаоцима услуга социјалне заштите основаним у складу са законом који уређује социјалну заштиту;

2) хуманитарну помоћ, односно отклањање последица насталих у случају ванредних ситуација, који су учињени Републици, аутономној покрајини, односно јединици локалне самоуправе.

Издаци из става 1. тачка 1) овог члана признају као расход само ако су извршени лицима регистрованим, односно основаним за те намене у складу са посебним прописима, која наведена давања искључиво користе за обављање делатности из става 1. тачка 1) овог члана (члан 15. став 2. Закона).

У складу са Законом о спорту („Службени гласник РС“, број 10/16), спортске делатности јесу делатности којима се обезбеђују услови за обављање спортских активности, односно омогућава њихово обављање, а нарочито: организовање учешћа и вођење спортских такмичења, укључујући и међународна такмичења, обучавање за бављење спортским активностима и планирање и

вођење спортских активности; спортско суђење; организовање спортских припрема и спортских приредаба; обезбеђење и управљање спортском опремом и објектима; стручно образовање, оспособљавање, усавршавање и информисање у области спорта; научноистраживачки и истраживачко-развојни рад у спорту; пропаганда и маркетинг у спорту; саветодавне и стручне услуге у спорту; спортско посредовање, организовање пословања организација у области спорта.

Сагласно члану 33. став 1. Закона о спорту, ради обављања спортских активности и спортских делатности спортска организација може се основати као удружење (у даљем тексту: спортско удружење) или као привредно друштво (у даљем тексту: спортско привредно друштво), у складу са овим законом, а на питања која нису уређена овим законом примењују се општи прописи о удружењима, односно привредним друштвима спорта.

Спортско удружење, у смислу овог закона, јесте добровољна недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких и/или правних лица, организована на основу статута и основана ради остваривања заједничког циља у области спорта (члан 36. став 1. Закона о спорту).

У смислу члана 65. Закона о спорту, спортска удружења уписују се у Регистар који води Агенција, као поверени посао, при чему стиче својство правног лица даном уписа у Регистар.

Сагласно наведеном, издаци за спортске намене могу се признати као расход у пореском билансу обвезника (до нивоа прописаног том одредбом Закона) ако је давање извршено спортским организацијама основаним у складу са Законом о спорту, која наведена давања искључиво користе за обављање спортске делатности.

С тим у вези, расход који у својим пословним књигама искаже обвезник по основу давања у новцу учињених аматерском спортском клубу за накнаде за исхрану спортиста тог клуба, признаје се у пореском билансу обвезника на начин прописан чланом 15. став 1. Закона, независно да ли су у уговору између обвезника (као донатора) и спортског клуба назначена имена спортиста којима ће припасти предметна накнада.

4. Порески третман расхода (које је обвезник евидентирао у својим пословним књигама) насталих када је непокретност искњижио из пословних књига по основу правоснажне пресуде

(Мишљење Министарства финансија, бр. 2195437 2024 1052 004 000 011 004 од 11. децембра 2024. године)

Одредбом члана 6. ст. 1. и 2. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 91/15 - аутентично тумачење, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 118/21 и 94/24, у даљем тексту: Закон) прописано је да је основица пореза на добит правних лица опорезива добит, која се утврђује у пореском билансу усклађивањем добити обвезника исказане у билансу успеха, који је сачињен у складу са међународним рачуноводственим стандардима (у даљем тексту: МРС), односно међународним стандардима финансијског извештавања (у даљем тексту: МСФИ), односно међународним стандардом финансијског извештавања за мала и средња правна лица (у даљем тексту: МСФИ за МСП) и прописима којима се уређује рачуноводство, на начин утврђен овим законом.

Сагласно са одредбом члана 7. став 1. Закона, за утврђивање опорезиве добити признају се расходи у износима утврђеним билансом успеха, у складу са МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП, као и прописима којима се уређује рачуноводство, осим расхода за које је овим законом прописан други начин утврђивања.

У складу са чланом 7а тачка 5а) Закона, на терет расхода не признају се трошкови поступка принудне наплате пореза и других дуговања, трошкови порескопрекршајног поступка и других прекршајних поступака који се воде пред надлежним органом.

У конкретном случају, купопродајним уговором закљученим 2012. године обвезник је (као купац) стекао право својине на непокретности од продавца над којим је (након закључења предметног уговора) покренут поступак стечаја. Како наводите у садржини захтева, у току 2013. године продавац је изјавом раскинуо предметни уговор, при чему је (пред надлежним судом) покренуо парнични поступак са тужбеним захтевом да суд утврди да је правни однос између продавца и купца, на основу дате изјаве, престао да постоји. У наведеном поступку првостепени суд је 2023. године донео пресуду којом је усвојен тужбени захтев, односно утврђен престанак правног односа између уговорних страна, а предметна пресуда је потврђена другостепеном пресудом (која је постала правоснажна 2024. године), а према којој се сматра да је продавац власник непокретности од 2013. године (када је изјавом раскинуо уговор).

Имајући у виду наведено, уколико је (сагласно правоснажној пресуди и записнику о примопредаји непокретности) обвезник предметну непокретност искњижио из својих пословних књига и по том основу у билансу успеха евидентирао расход (у складу са прописима о рачуноводству), тако исказан расход признаје се у пореском билансу обвезника у складу са чланом 7. Закона.

Такође, трошкови парничког поступка, које је обвезник на основу правоснажне пресуде (добровољно) исплатио тужиоцу, а који су евидентирани у пословним књигама обвезника сагласно прописима о рачуноводству, признају се у пореском билансу обвезника у складу са чланом 7. Закона.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Примена пореског ослобођења за запошљавање квалификованих новозапослених лица у случају смањења броја запослених код послодавца

(Мишљење Министарства финансија, бр. 3016724 2024 10520 004 000 011 004 од 2. децембра .2024. године)

Према одредби члана 21ж став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23 и 94/24 - у даљем тексту: Закон), послодавац који заснује радни однос са лицем које се у складу са одредбама ст. 5. и 6. овог члана може сматрати квалификованим новозапосленим (у даљем тексту: квалификовано новозапослено лице), ослобађа се обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног пореза из зараде квалификованог новозапосленог лица, за зараду исплаћену закључно са 31. децембром 2022. године.

Према члану 21ж став 9. Закона, пореско ослобођење из става 1. овог члана може да оствари и послодавац који започне обављање делатности после 31. децембра 2019. године.

Одредбом члана 21ж став 12. Закона, прописано је да изузетно од става 11. овог члана, ако у току коришћења пореског ослобођења послодавац из става 9. или става 10. овог члана смањи број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности, престанком радног односа лица које се не сматра квалификованим новозапосленим лицем, губи право да користи пореско ослобођење за онај број квалификованих новозапослених лица за колико је смањен број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности, при чему, у случају када је пореско ослобођење остварено за више квалификованих новозапослених лица, прво губи ослобођење за

оно квалификовано новозапослено лице са којим је раније засновао радни однос.

Одредбом члана 24. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, број 118/21), који је у примени од 1. јануара 2022. године, као прелазном законском одредбом регулише се примена члана 6. тог закона на начин да за послодавца који користи пореску олакашицу из члана 21ж Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20 и 44/21) начин утврђивања смањења броја запослених вршиће се по одредбама члана 6. тог закона (Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана). Наиме, одредбама члана 6. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана, између осталог, у члану 21ж Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20 и 44/21) измењен је дотадашњи став 8. који је постао став 12. и којим је прописано да ако у току коришћења пореског ослобођења послодавац смањи број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности, престанком радног односа лица које се не сматра квалификованим новозапосленим лицем, губи право да користи пореско ослобођење за онај број квалификованих новозапослених лица за колико је смањен број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности, при чему, у случају када је пореско ослобођење остварено за више квалификованих новозапослених лица, прво губи ослобођење за оно квалификовано новозапослено лице са којим је раније засновао радни однос.

Дакле, имајући у виду одредбе члана 21ж став 12. Закона и члана 24. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак

грађана, ако у току коришћења пореског ослобођења послодавац који започне обављање делатности после 31. децембра 2019. године смањи број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности, губи право да користи пореско ослобођење у случају престанка радног односа лица које се не сматра квалификованим новозапосленим лицем, на начин да губи право да користи пореско ослобођење за онај број квалификованих новозапослених лица за колико је смањен број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности.

Сагласно наведеном, послодавац је у предметном случају започео обављање делатности у јануару 2020. године и засновао је радни однос са два квалификована новозапослена лица (засновао је радни однос 1. септембра 2020. године са једним квалификованим новозапосленим лицем, а 1. октобра 2020. године са другим квалификованим новозапосленим лицем) по ком основу је користио пореско ослобођење из члана 21ж Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20 и 44/21) и на дан 31. децембар 2020. године (у којој години је започео обављање делатности) имао је укупно седам запослених (два квалификована новозапослена лица по основу чије зараде је користио пореско ослобођење и пет запослених који се не сматрају квалификованим новозапосленим лицима). С тим у вези, околност да је у току даљег коришћења пореског ослобођења (у 2021. години) престао радни однос (у конкретном случају, 3. јуна 2021. године) једном квалификованом новозапосленом лицу (са којим је засновао радни однос 1. октобра 2020. године) након чега је послодавац засновао радни однос са новим лицем (у конкретном случају, 15. јуна 2021. године) које се не сматра квалификованим новозапосленим лицем и по ком основу није користио пореско ослобођење, нема за последицу губитак права на коришћење пореског ослобођења сагласно члану 21ж став

12. Закона. Наиме, послодавац код кога је у наведеном периоду од 3. до 15. јуна 2021.

године смањен број запослених тако што је престао радни однос једном квалификованом новозапосленом лицу (са којим је засновао радни однос 1. октобра 2020. године), престаје да користи право на пореско ослобођење само за то лице услед чињенице да тај запослени више није у радном односу и да не остварује зараду по основу чије исплате би послодавац могао да оствари право на пореско ослобођење, али наставља да користи пореско ослобођење за друго квалификовано новозапослено лице (са којим је засновао радни однос 1. септембра 2020. године), односно не губи право за то квалификовано новозапослено лице.

Указујемо да у случају смањења броја запослених послодавац губи право на пореско ослобођење само у случају када се престанком радног односа лица које се не сматра квалификованим новозапосленим лицем смањи број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности, и то тако да губи право да користи пореско ослобођење за онај број квалификованих новозапослених лица за колико је смањен број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности, при чему, у случају када је пореско ослобођење остварено за више квалификованих новозапослених лица, прво губи ослобођење за оно квалификовано новозапослено лице са којим је раније засновао радни однос.

Имајући у виду претходно наведено, околност да је у обрачунском периоду јун 2021. године дошло до промене броја запослених код послодавца, на описани начин (претходно је престао радни однос једном квалификованом новозапосленом лицу, а потом је заснован радни однос са лицем које нема својство квалификованог новозапосленог лица), у предметном случају није од значаја за остваривање права на пореско ослобођење за квалификовано новозапослено лице са којим је послодавац засновао радни однос 1. септембра 2020. године.

ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ

1. Обвезник пореза на имовину за пословни простор који је закључком Владе Републике Србије распоређен на коришћење Министарству економије и регионалног развоја, у циљу обезбеђења простора за рад Туристичке организације Србије

(Мишљење Министарства финансија, бр. 003263759 2024 10520 004 000 011 001 од 11. децембра 2024. године)

Према одредби члана 2. став 1. Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС”, бр. 26/01, 45/02- СУС, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12-УС, 47/13, 68/14-др. закон, 95/18, 99/18-УС, 86/19, 144/20, 118/21, 138/22 и 92/23 - у даљем тексту: Закон), порез на имовину се плаћа на непокретности које се налазе на територији Републике Србије, и то на:

- 1) право својине, односно на право својине на земљишту површине преко 10 ари;
- 2) право закупа, односно коришћења, стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица;
- 3) право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари, у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта;
- 4) право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења, у складу са законом којим се уређује јавна својина;
- 5) коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности, у складу са законом којим се уређује јавна својина;

б) државину непокретности на којој ималац права својине није познат или није одређен;

7) државину непокретности у јавној својини, без правног основа;

8) државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу.

Према одредби члана 2. став 2. Закона, непокретностима се, у смислу става 1. тог члана, сматрају:

земљиште, и то: грађевинско, пољопривредно, шумско и друго;

2) стамбене, пословне и друге зграде, станови, пословне просторије, гараже и други (надземни и подземни) грађевински објекти, односно њихови делови (у даљем тексту: објекти).

Кад на непокретности, поред права својине, постоји неко од права, односно коришћење или државина, из члана 2. став 1. тач. 2) до 5) и тач. 7) и 8) Закона, односно у случају из тачке 6) тог члана, порез на имовину плаћа се на то право, односно на коришћење или државину, а не на право својине (члан 2а став 1. Закона).

Кад на непокретности, поред права, односно коришћења из члана 2. став 1. тач. 2) до 5) и тачка 8) Закона, постоји и државина из тачке 7) тог става, порез на имовину плаћа се на државину, а не на право, односно на коришћење из тач. 2) до 5) и тачке 8) овог закона (члан 2а став 2. Закона).

Обвезник пореза на имовину је правно и физичко лице (које води, односно које не води пословне књиге), отворени инвестициони фонд, односно алтернативни инвестициони фонд, који нема својство правног лица а који је уписан у одговарајући регистар у складу са законом, које је на непокретности на територији Републике Србије ималац права, корисник или држалац, из члана 2. став 1. Закона на које се порез на имовину плаћа у складу са чл. 2. и 2а Закона (члан 4. став 1. Закона).

Одредбом члана 19. став 1. Закона о јавној својини („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16-др. закон,

108/16, 113/17, 95/18, 153/20 и 94/24 - у даљем тексту: Закон о јавној својини), прописано је да су корисници ствари у јавној својини:

- државни органи и организације;
- органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе;

- јавна предузећа, друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и њихова зависна друштва, на основу уговора закљученог на основу акта надлежног органа, а којим нису пренете у својину тог јавног предузећа, односно друштва.

Према одредби члана 20. ст. 1. Закона о јавној својини, државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе користе непокретне и покретне ствари у јавној својини које су намењене извршавању њихових надлежности.

Изузетно од става 1. тог члана, непокретностима које користе државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, у смислу тог закона, сматрају се и непокретности у јавној својини које непосредно не служе извршавању надлежности тих органа и организација, већ за остваривање прихода путем давања у закуп, односно на коришћење (тзв. комерцијалне непокретности - пословни простор, станови, гараже, гаражна места и др.) – члан 20. став 2. Закона о јавној својини.

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу непосредно, преко надлежног органа, давати у закуп, односно на коришћење непокретности из става 2. тог члана или за ове намене основати јавно предузеће или друштво капитала (члан 20. став 3. Закона о јавној својини).

Према мишљењу Министарства финансија – Сектора за имовинско - правне послове од 3. децембра 2024. године, које је дато по питању да ли је Туристичка организација Србије у конкретном случају, корисник или ималац права коришћења пословног простора

у складу са Законом о јавној својини: „Чланом 19. став 1. тачка 1) цитираног закона прописано је да су државни органи и организације корисници ствари у јавној својини, док је чланом 20. став 1. истог закона прописано да државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе користе непокретне и покретне ствари у јавној својини које су намењене извршавању њихових надлежности. Имајући у виду чињеницу да је Република Србија оснивач Туристичке организације Србије на основу Закона о туризму („Сл. гласник РС”, бр. 36/09), мишљења смо да је иста организација корисник пословног простора у смислу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о јавној својини.”.

Према томе, кад на непокретности на територији Републике Србије, поред права својине, постоји и право, коришћење или државина из члана 2. став 1. тач. 2) до 8) Закона, порез на имовину плаћа се на то право, државину или коришћење а не на право својине. У том случају је порески обвезник ималац тог права, корисник или држалац - а не ималац права својине.

У конкретном случају, а имајућу и виду да је Туристичка организација Србије, сходно наведеном мишљењу Сектора за имовинско - правне послове, корисник предметног пословног простора у јавној својини у смислу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о јавној својини, та организација је обвезник пореза на имовину за конкретну непокретност.

2. Према одредби члана 12. став 1. тачка 1) Закона, порез на имовину не плаћа се на непокретности у јавној својини за које су обвезници директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора, према прописима којима се уређује буџетски систем, осим јавних предузећа.

Правилником о списку корисника јавних средстава („Службени гласник РС” број 118/23 – у даљем тексту: Правилник о

списку корисника буџетских средстава), који је ступио на снагу 1. јануара 2024. године, утврђен је Списак корисника јавних средстава, у оквиру којег су посебно евидентирани директни и индиректни корисници средстава буџета Републике Србије, односно буџета локалне власти, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, јавне агенције, организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама или су контролисане од стране државе, као и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора, на основу података Агенције за привредне регистре, односно одговарајућег регистра, као и корисници јавних средстава који нису укључени у систем консолидованог рачуна трезора, а припадају јавном сектору.

Правилником о Списку корисника јавних средстава, у делу II Остали корисници јавних средстава који нису укључени у систем консолидованог рачуна трезора а припадају јавном сектору, тип корисника јавних средстава 7 – Остали корисници јавних средстава, наведена је Туристичка организација Србије.

Имајући у виду наведено, нема законског основа да применом одредбе члана 12. став 1. тачка 1) Закона Туристичка организација Србије оствари право на ослобођење од пореза на имовину за пословни простор чији је корисник.

2. Обвезник пореза на имовину за непокретности које су у својини Фонда за пензијско и инвалидско осигурање, које су у другом лицу дате на коришћење, без накнаде
(Мишљење Министарства финансија, бр. 003481584 2024 10520 004 000 011 001 од 11. децембра 2024. године)

Према одредби члана 2. став 1. Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС”, бр. 26/01, 45/02- СУС, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12-УС, 47/13, 68/14-др. закон, 95/18, 99/18-УС, 86/19, 144/20, 118/21, 138/22

и 92/23 - у даљем тексту: Закон), порез на имовину се плаћа на непокретности које се налазе на територији Републике Србије, и то на:

- 1) право својине, односно на право својине на земљишту површине преко 10 ари;
- 2) право закупа, односно коришћења, стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица;
- 3) право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари, у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта;
- 4) право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења, у складу са законом којим се уређује јавна својина;
- 5) коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности, у складу са законом којим се уређује јавна својина;
- 6) државину непокретности на којој имаоца права својине није познат или није одређен;
- 7) државину непокретности у јавној својини, без правног основа;
- 8) државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу.

Према одредби члана 2. став 2. Закона, непокретностима се, у смислу става 1. тог члана, сматрају:

земљиште, и то: грађевинско, пољопривредно, шумско и друго;

стамбене, пословне и друге зграде, станови, пословне просторије, гараже и други (надземни и подземни) грађевински објекти, односно њихови делови (у даљем тексту: објекти).

Кад на непокретности, поред права својине, постоји неко од права, односно коришћење или државина, из члана 2. став 1. тач. 2) до 5) и тач. 7) и 8) Закона, односно у случају из тачке 6) тог члана, порез на имовину плаћа се на то право, односно на коришћење или државину, а не на право својине (члан 2а став 1. Закона).

Кад на непокретности, поред права, односно коришћења из члана 2. став 1. тач. 2) до 5) и тачка 8) Закона, постоји и државина из тачке 7) тог става, порез на имовину плаћа се на државину, а не на право, односно на коришћење из тач. 2) до 5) и тачке 8) овог закона (члан 2а став 2. Закона).

Обвезник пореза на имовину је правно и физичко лице (које води, односно које не води пословне књиге), отворени инвестициони фонд, односно алтернативни инвестициони фонд, који нема својство правног лица а који је уписан у одговарајући регистар у складу са законом, које је на непокретности на територији Републике Србије ималац права, корисник или држалац, из члана 2. став 1. Закона на које се порез на имовину плаћа у складу са чл. 2. и 2а Закона (члан 4. став 1. Закона).

Према одредби члана 12. став 1. тачка 1) Закона, порез на имовину не плаћа се на непокретности у јавној својини за које су обвезници директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора, према прописима којима се уређује буџетски систем, осим јавних предузећа.

Одредбом члана 2. Закона о јавној својини („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16-др. закон, 108/16, 113/17, 95/18, 153/20 и 94/24 - у даљем тексту: Закон о јавној својини) прописано је да јавну својину чини право својине Републике Србије - државна својина, право својине аутономне покрајине - покрајинска својина и право својине јединице локалне самоуправе - општинска, односно градска својина.

У јавној својини су природна богатства, добра од општег интереса и добра у општој употреби, за која је законом утврђено да су у јавној својини, ствари које користе органи и организације Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, установе, јавне агенције и друге организације чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне

самоуправе и друге ствари које су, у складу са законом, у јавној својини (члан 3. став 1. Закона о јавној својини).

Под јавном својином из става 1. овог члана не сматрају се ствари организација обавезног социјалног осигурања (члан 3. став 2. Закона о јавној својини).

Према томе, кад је Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање ималац права својине на пословном објекту и припадајућем земљишту површине преко десет ари, обвезник је пореза на имовину за ту непокретност. На опредељивање пореског обвезника у овом случају нису од значаја наводи да је Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање предметну непокретност дао на коришћење Геронтолошком центру, без накнаде.

Применом члана 12. став 1. тачка 1) Закона се право на пореско ослобођење остварује кад су испуњени сви следећи услови:

- да је непокретност за коју се утврђује порез у јавној својини (државној, покрајинској, општинској или градској);

- да је порески обвезник за ту непокретност директни или индиректни корисник буџетских средстава, или корисник средстава организација за обавезно социјално осигурање или други корисник јавних средстава који је укључен у систем консолидованог рачуна трезора, према прописима којима се уређује буџетски систем;

- да порески обвезник за ту непокретност није јавно предузеће.

Стога нема основа да се применом члана 12. став 1. тачка 1) Закона оствари пореско ослобођење за непокретност која није у јавној својини, већ је у својини Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Доприноси за обавезно социјално осигурање у случају када је уговорена новчана накнада за обављање послова у оквиру обуке и праксе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 2841345 2024 10520 004 000 011 001 од 2. децембра 2024. године)

Према одредби члана 6. тачка 9а) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23 и 94/24 - у даљем тексту: Закон о доприносима) лице на стручном оспособљавању и усавршавању је физичко лице које, у складу са законом којим се уређује рад, обавља рад по основу уговора о стручном оспособљавању и усавршавању или другог уговора, без заснивања радног односа.

Лице које остварује уговорену накнаду је физичко лице које обавља послове по основу уговора о делу, ауторског уговора, уговора о допунском раду и другог уговора или по неком другом основу, а за извршен рад остварује уговорену накнаду, односно накнаду за рад (у даљем тексту: уговорена накнада), сагласно члану 6. тачка 17) Закона о доприносима.

За лица на стручном оспособљавању и усавршавању обрачунавају се и плаћају допринос за пензијско и инвалидско осигурање за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести и допринос за здравствено осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести, у случајевима утврђеним законом а обвезник доприноса је послодавац у складу са законом који уређује рад (члан 11. тачка 4а) Закона о доприносима).

Уговорена накнада је накнада за рад у којој су садржани порез и доприноси који се плаћају на терет лица која остварују ту накнаду (члан 11. тачка 18) Закона о доприносима).

Основица доприноса за лица која остварују уговорену накнаду је опорезиви приход од уговорене накнаде у складу са законом који уређује порез на доходак грађана (члан 28. став 1. Закона о доприносима).

Основице доприноса за обвезнике из члана 11. овог закона за пензијско и инвалидско осигурање за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести и доприноса за здравствено осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести, у случајевима утврђеним законом је најнижа месечна основица доприноса, односно уговорена накнада ако се остварује и ако је виша од најниже месечне основице доприноса (члан 35. Закона о доприносима).

Према члану 47. Закона о доприносима, стопе доприноса за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести, односно за случај повреде на раду и професионалне болести, у случајевима утврђеним законом, јесу:

- 1) за пензијско и инвалидско осигурање - 4%;
- 2) за здравствено осигурање - 2%.

Одредбом члана 85. став 1. тачка 16) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23 и 94/24 - у даљем тексту: Закон) прописано је да се осталим приходима у смислу овог закона сматрају и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито сви други приходи који нису опорезовани по другом основу или нису изузети од опорезивања или ослобођени плаћања пореза по овом закону.

Основица пореза на други приход је опорезиви приход који чини бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%, сагласно одредби члана 85. став 3. Закона.

Одредбом члана 201. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење) прописано је да уговор о стручном оспособљавању може да се закључи, ради обављања приправничког стажа, односно полагања стручног испита, кад је то законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци.

Уговор о стручном усавршавању може да се закључи, ради стручног усавршавања и стицања посебних знања и способности за рад у струци, односно обављања специјализације, за време утврђено програмом усавршавања, односно специјализације, у складу са посебним прописом (члан 201. став 2. Закона о раду).

Послодавац може лицу на стручном оспособљавању или усавршавању да обезбеди новчану накнаду и друга права, у складу са законом, општим актом или уговором о стручном оспособљавању и усавршавању, а наведена новчана накнада не сматра се зарадом у смислу тог закона (члан 201. ст. 3. и 4. Закона о раду).

Према одредби члана 11. став 1. тачка 16) Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС”, бр. 25/19 и 92/23) осигураници су лица која обављају послове по основу уговора о делу, ауторског уговора, уговора о породичном смештају према прописима о социјалној заштити, уговора о стручном оспособљавању и усавршавању уз накнаду, као и по основу других уговора код којих се за извршен посао остварује накнада, односно награда (у даљем тексту: уговорена накнада).

Имајући у виду наведено, у погледу стручног оспособљавања или усавршавања, према члану 201. Закона о раду, у питању су две врсте уговора који се закључују под одређеним условима, и то:

1) уговор о стручном оспособљавању који се може закључити с лицем ради обављања приправничког стажа, односно полагања

стручног испита када је то законом или правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци;

2) уговор о стручном усавршавању који се може закључивати само уколико је посебним прописом утврђен програм стручног усавршавања.

Дакле, сагласно Закону о раду, послодавац може да закључи уговор о стручном усавршавању са одређеним лицем само уколико је посебним прописом утврђен програм стручног усавршавања.

С тим у вези, ако радно ангажовање за које физичко лице остварује новчану накнаду у оквиру „програма обуке, стручне и радне праксе и изградње професионалних вештина младих Рома са одговарајућим нивоом квалификација и врстом образовања код различитих послодаваца из јавног цивилног и приватног сектора” по својој природи не представља стручно усавршавање сагласно члану 201. Закона о раду (уговор о стручном усавршавању може се закључивати само уколико је посебним прописом у одређеној области утврђен програм стручног усавршавања), по основу остварене уговорене накнаде за рад обрачунава се и плаћа допринос за пензијско и инвалидско осигурање по стопи од 24%, као и допринос за здравствено осигурање по стопи од 10,3%, на опорезиви приход по основу уговорене накнаде. Опорезиви приход чини бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%, сагласно одредби члана 85. став 3. Закона.

Напомињемо да давање одговора у вези са основом осигурања за физичка лица која су радно ангажована није у надлежности овог министарства. Како основ осигурања зависи од правне природе уговора по основу кога је радно ангажовано физичко лице, давање одговора по том питању је у надлежности Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања као ресорно надлежног за област рада.

РЕПУБЛИЧКЕ АДМИНИСТРАТИВНЕ ТАКСЕ

1. Министарство финансија не располаже информацијама о узајамном таксеном ослобођењу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 2189749 2024 10520 004
000 011 001 од 29. новембра 2024. године)

Одредбом члана 2. ст. 1. до 4. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03 ... 94/24, у даљем тексту: Закон) прописано је да се за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње код органа, плаћају таксе по одредбама тог закона. Износи такси прописани су Тарифом републичких административних такси. Тарифа садржи Одељак А и Одељак Б. У Одељку А Тарифе прописане су таксе које се плаћају за списе и радње органа у Републици Србији.

Одредбом члана 1а тачка 1) Закона прописано је да “захтев” јесте предлог, пријава, молба и други поднесак, укључујући и поднеске поднете на образцу, односно саопштење које се упућује органу, као и усмено обраћање органу, којим се покреће поступак код органа.

Органи јесу институције, државни органи и организације, органи покрајинске аутономије и локалне самоуправе када врше поверене послове, као и предузећа, привредна друштва и друге организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, а која се за вршење јавних овлашћења финансирају из буџетских средстава; (члан 1а тачка 3) Закона).

Сходно члану 3. став 1. Закона, обвезник таксе јесте лице које се захтевом обраћа органу ради покретања управног, односно другог поступка код органа, односно и лице у чију корист се издаје спис, односно врши радња код органа.

Према одредби члана 11. став 1. Закона, такса се плаћа у прописаном износу за захтев и за списе и радње које се у вези са

тим захтевом доносе, односно врше, ако Законом није другачије прописано.

Према одредби члана 21. Закона, страни држављани, под условом узајамности, имају права на таксено ослобођење за истородне списе и радње као и држављани Републике Србије у држави чији је страном лице држављанин.

Сходно свему напред наведеном, такса се наплаћује у прописаном износу за издавање списка, односно вршење радње органа на основу захтева лица, укључујући и страном лице, за покретање управног, односно другог поступка код органа. Законом је уређено таксено ослобођење за страном лице, под условом узајамности, које се може применити на било коју таксу за издавање списка, односно вршење радње органа, уколико се за истородно издавање списка, односно вршење радњи у држави чији је страном лице држављанин ослобађају плаћања таксе држављани Републике Србије (фактичко ослобођење).

Међутим, Законом није уређено који орган даје мишљење у случају сумње о постојању узајамности.

С тим у вези, напомињемо да Министарство финансија, као орган који је, између осталог, надлежан за припрему закона и других прописа којима се уређује порески систем и пореска политика, систем и политика осталих јавних прихода укључујући и Закон о републичким административним таксама не располаже информацијама о узајамном таксном ослобођењу. Мишљења смо да је у случају постојања сумње о узајамности потребно да се обратите Министарству правде, као органу надлежном за пружање међународне правне помоћи.

2. Плаћање таксе за захтев који страном лице упућује из иностранства уз који није достављен захтев о плаћеној такси, примена ослобођења од плаћања такси које су

**уређене међународним уговором, односно примена услова
узајамности**

(Мишљење Министарства финансија, бр. 907098 2024 10520 004
000 011 001 од 6. децембра 2024. године)

Одредбама члана 2. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03-исправка, 53/04, 42/05, 61/05, 101/05-др. закон, 42/06, 47/07, 54/08, 5/09, 54/09, 35/10, 50/11, 70/11, 55/12, 93/12, 47/13, 65/13-др.закон, 57/14, 45/15, 83/15, 112/15, 50/16, 61/17, 113/17, 3/18-исправка, 50/18, 95/18, 38/19, 86/19, 90/19-исправка, 98/20, 144/20, 62/21, 138/22, 54/23, 92/23 и 94/24 – у даљем тексту: Закон) прописано је да се за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње код органа, плаћају таксе по одредбама тог закона. Износи такси прописани су Тарифом. Тарифа садржи Одељак А и Одељак Б. У Одељку А Тарифе прописане су таксе које се плаћају за списе и радње органа у Републици Србији. У Одељку Б Тарифе прописане су конзуларне таксе.

Обвезник таксе јесте лице које се захтевом обраћа органу ради покретања управног, односно другог поступка код органа, односно и лице у чију корист се издаје спис, односно врши радња код органа (члан 3. став 1. Закона).

Према члану 4. став 1. Закона, обвезник који код ДКП поднесе захтев надлежном органу у Републици Србији за покретање поступка за издавање списка, односно за извршење радње, за које је у Одељку А Тарифе прописана такса, таксу за списе и радње органа у Републици Србији, у прописаном износу прерачунатом у девизе, уплаћује у девизама, односно ефективном страном новцу који се купује и продаје на девизном тржишту у складу са прописом Народне банке Србије, на девизни рачун ДКП у земљи у којој је захтев поднет.

Сходно члану 4. став 2. Закона, Влада на предлог министарства надлежног за послове финансија, једном годишње одлуком утврђује

и објављује врсте девиза у којима се такса плаћа и висину званичног средњег курса динара на дан 30. априла текуће године, који служи за прерачунавање прописаних динарских износа такси у девизе у смислу става 1. овог члана.

Прерачунавање прописаних динарских износа такси у девизе врши се на основу објављених података из става 2. овог члана који важе у време подношења захтева или поднеска, при чему се заокруживање врши тако што се износ у девизама до 0,50 не узима у обзир, а износ у девизама преко 0,50 заокружује на 1,00 (члан. 4. став 3. Закона).

У смислу члана 4. став 4. Закона, Одлука из става 2. овог члана примењиваће се од првог дана наредног месеца од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Србије”.

На захтев обвезника, ДКП даје обавештење о прерачунатом износу таксе и рачуну на који се такса плаћа, а примљени захтев, са доказом о уплати прописаног износа таксе, у смислу става 1. овог члана, доставља надлежном органу у Републици, који по спроведеном поступку, односно извршеној радњи донето решење или другу исправу доставља ДКП ради уручења странци (члан 4. став 5. Закона).

У складу са одредбом члана 4. став 6. Закона, по захтевима обвезника из става 1. овог члана уз које није приложен доказ о уплати прописане таксе, надлежни орган у Републици Србији неће поступати док тај доказ не прими.

Сходо члану 5. Закона, ако Тарифом није друкчије прописано, таксена обавеза настаје: за захтеве - у тренутку њиховог подношења; за решења, дозволе и друге исправе - у тренутку подношења захтева за њихово издавање; за управне радње - у тренутку подношења захтева за извршење тих радњи.

Према члану 6. Закона, такса се плаћа у тренутку настанка таксене обавезе, ако овим законом није друкчије прописано.

У смислу члана 10. став 2. Закона, таксе за списе и радње органа у Републици Србији плаћају се у динарима, осим у случају

из члана 4. овог закона, у износима прописаним Тарифом, односно износима усклађеним сходно одредбама члана 28. овог закона.

Према одредби члана 11. став 1. Закона, такса се плаћа у прописаном износу за захтев и за списе и радње које се у вези са тим захтевом доносе, односно врше, ако Законом није друкчије прописано.

У решењу или другој исправи за коју је такса плаћена, означава се да је такса плаћена, износ таксе који је плаћен и тарифни број по којем је такса плаћена (члан 12. Закона).

Сходно члану 15. Закона, за захтеве који без приложеног доказа о плаћеној такси у прописаном износу стигну поштом из иностранства, уручење затраженог решења или друге исправе, односно саопштење обвезнику да је радња извршена, извршиће се по пријему тог доказа.

Према члану 16. Закона, таксени обвезници са седиштем, односно пребивалиштем, односно боравиштем у Републици Србији, који се из Републике Србије обраћају ДКП, конзуларну таксу у прописаном износу уплаћују у динарима, прерачунату по званичном средњем курсу динара у односу на евро, који важи на дан уплате таксе, на рачун из става 1. овог члана.

Сагласно члану 17. став 1. Закона, у погледу повраћаја, камате, принудне наплате, застарелости и осталог што није посебно прописано овим законом, сходно се примењују прописи којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

Одредбом члана 19. став 1. тачка 13) Закона прописано је да се не плаћа такса за списе и радње за које је ослобођење од плаћања таксе уређено међународним уговором.

Сагласно члану 21. Закона, страни држављани, под условом узајамности, имају права на таксено ослобођење за истородне списе и радње као и држављани Републике Србије у држави чији је страном лице држављанин.

Сходно одредби члана 19. став 2. тачка 3) Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС”, бр. 80/02

... 94/24, у даљем тексту: ЗПППА), пореску обавезу може да испуни друго лице које према пореском закону није одговорно за испуњење пореске обавезе.

Према члану 51. ЗПППА, у пореском поступку терет доказа сноси: 1) Пореска управа - за чињенице на којима се заснива постојање пореске обавезе; 2) порески обвезник - за чињенице од утицаја на смањење или укидање пореза.

Сходно члану 20. став 3. Закона о закључивању и извршавању међународних уговора („Сл. гласник РС”, бр. 32/13) о објављивању међународних уговора из става 1. овог члана стара се министарство надлежно за спољне послове, а о објављивању посебних међународних уговора из става 2. овог члана стара се надлежан орган државне управе који је тај уговор закључио.

Међународни уговори извршавају се у доброј вери, у складу са одредбама самог уговора, општеприхваћеним правилима међународног права и одредбама овог закона (члан 23. Закона о закључивању и извршавању међународних уговора).

О извршавању међународних уговора стара се Влада преко надлежних органа државне управе (члан 24. Закона о закључивању и извршавању међународних уговора).

Према члану 25. Закона о закључивању и извршавању међународних уговора надлежни органи државне управе прате извршавање међународних уговора и о томе обавештавају Владу.

Према члану 6. Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна („Сл. гласник РС”, бр. 16/16, 49/16, 107/16, 46/17, 114/17, 36/18, 44/18 - др. закон, 104/18, 14/19, 33/19, 68/19, 151/20, 19/21, 10/22, 144/22, 25/23, 83/23, 118/23 и 26/24, у даљем тексту: Правилник) приликом уплате на обрасцима платних налога (налог за уплату или налог за пренос) обавезно се попуњавају следећи елементи: назив платиоца, назив примаоца плаћања, број текућег рачуна платиоца (код налога за пренос), шифра плаћања, број текућег рачуна примаоца плаћања,

износ, позив на број одобрења по моделу 97, место и датум пријема, потпис, односно сагласност платиоца/примаоца.

Сходно члану 11. став 3. Правилника, позив на број одобрења код модела 97 састоји се из три дела, и то: 1) двоцифрени контролни број по моделу 97; 2) троцифрени број општине, града, аутономне покрајине или Републике из колоне 3 Прилога 3; 3) обележје за идентификацију обвезника (порески идентификациони број, јединствени матични број грађана, шифра пореског обвезника и друго), односно органа према чијем налогу, односно за чију услугу се врши плаћање јавног прихода или примања (ЈБ КЈС органа и друго).

У смислу члана 12. став 4. Правилника, обележје за идентификацију може да буде ПИБ, ЈМБГ, број решења, број уговора, редни број или сличан документ на основу којег се може вршити идентификација обвезника, а може имати од једне до 18 цифара.

Имајући у виду напред наведено ако обвезник који код ДКП поднесе захтев надлежном органу у Републици Србији за покретање поступка за издавање списка, односно за извршење радње, за које је у Одељку А Тарифе прописана такса, таксу за списе и радње органа у Републици Србији, у прописаном износу прерачунатом у девизе, уплаћује у девизама, односно ефективном страном новцу који се купује и продаје на девизном тржишту у складу са прописом Народне банке Србије, на девизни рачун ДКП у земљи у којој је захтев поднет, при чему, према Закону ако уз захтев није приложен доказ о уплати прописане таксе, надлежни орган у Републици Србији неће поступати док тај доказ не прими.

Међутим, уколико подносилац захтева поднесе захтев за издавање списка, односно за вршење радњи органа у Републици Србији, нпр. поштом из иностранства, такса се плаћа у износу који је прописан у Одељку А Тарифе (у РСД), а може се платити преко заступника, пуномоћника или другог лица које није одговорно

за испуњење таксене обавезе на прописани уплатни рачун јавних прихода. Напомињемо, да је неопходно унети обележје за идентификацију подносиоца захтева приликом уплате.

Уколико подносилац захтева поднесе захтев за издавање списка, односно за вршење радњи органу у Републици Србији, нпр. поштом из иностранства без доказа да је плаћена такса, мишљења смо да надлежни орган у Републици Србији не треба да поступа по том захтеву док не прими доказ о уплати таксе.

У вези питања ослобођења од плаћања такси које су уређене међународним уговором, указујемо да се ослобођење од плаћања такси, по поднетим захтевима за покретање поступака за издавање списка, односно за извршење радњи, остварује уколико је одредбом конкретног међународног уговора уређено ослобођење од плаћања таксе, и то за лица, области примене и у обиму прописаном конкретним међународним уговором (међународни уговори се најчешће извршавају у доброј вери а односе се на ослобођења од плаћања за одређена лица, односно одређену област на коју се тај међународни уговор примењује).

Када се за стране држављане за издавање одређених списка, односно за извршење радњи примењује услов узајамности, страни држављани имају права на таксено ослобођење за истородне списе и радње као и држављани Републике Србије у држави чији је страном лице држављанин. Напомињемо да Законом није уређено који орган даје мишљење у случају сумње о постојању узајамности. Указујемо да Министарство финансија, као орган који је, између осталог, надлежан за припрему закона и других прописа којима се уређује порески систем и пореска политика, систем и политика осталих јавних прихода укључујући и Закон о републичким административним таксама не располаже информацијама о узајамном таксеном ослобођењу. С тим у вези, мишљења смо да је у случају постојања сумње о узајамности потребно да се обратите Министарству правде, као органу надлежном за пружање међународне правне помоћи.

3. У случају да је подносилац захтева корисник новчане социјалне помоћи може се остварити умањење Законом прописане таксе до износа од 10.000 динара

(Мишљење Министарства финансија, бр. 2989641 2024 10520 004 001 070 001 од 07. децембра 2024. године)

Одредбама члана 2. ст. 1. до 4. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03-исправка, 61/05, 101/05-др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 93/12, 65/13-др. закон, 83/15, 112/15, 113/17, 3/18-исправка, 95/18, 86/19, 90/19-исправка, 144/20, 138/22, 92/23 и 94/24, у даљем тексту: Закон) прописано је да се за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње код органа, плаћају таксе по одредбама тог закона. Износи такси прописани су Тарифом. Тарифа садржи Одељак А и Одељак Б. У Одељку А Тарифе прописане су таксе које се плаћају за списе и радње органа у Републици Србији.

Обвезник таксе јесте **лице које се захтевом обраћа органу ради покретања управног, односно другог поступка код органа, односно и лице у чију корист се издаје спис, односно врши радња код органа** (члан 3. став 1. Закона).

Према одредби члана 11. став 1. Закона, такса се плаћа у прописаном износу за захтев и за списе и радње које се у вези са тим захтевом доносе, односно врше, ако Законом није друкчије прописано.

Одредбама члана 18. Закона прописано је која лица су ослобођена плаћања републичке административне таксе, а одредбама члана 19. Закона, за које списе и радње се не плаћа такса.

Одредбама члана 19. став 3. Закона прописано је да ако орган надлежан за доношење списка, односно вршења радње, на захтев обвезника - физичког лица, на основу документованих података о примањима обвезника - физичког лица и чланова његове уже породице процени да обвезник не може да плати таксу без штете

по своје нужно издржавање или нужно издржавање своје уже породице, решењем ће одлучити да се такса до износа од 10.000 динара не плати, а ако је такса прописана у износу преко 10.000 динара, одлучиће да се у том случају такса плати у износу који представља разлику између прописане таксе и 10.000 динара.

Тарифним бројем 13. Одељка А Тарифе, за препис акта, односно списка, односно за оверу преписа, ако овим законом није друкчије прописано, по полутабаку оригинала плаћа се такса у износу од 510 динара.

За разгледање списка код органа, за сваки започети сат по сату плаћа се такса из Тарифног броја 15 Одељка А Тарифе у износу од 460 динара.

У вези питања ослобођења од плаћања републичке административне таксе за увид и копије списка предмета које се врше код државних органа, у случају када је подносилац захтева корисник новчане социјалне помоћи, мишљења смо да се може остварити умањење Законом прописане таксе до износа од 10.000 динара. Право на наведено ослобођење остварује се на основу поднетог захтева странке органу који је надлежан за издавање одређеног списка, односно вршење радње. Физичко лице уз захтев подноси доказе о својим примањима и примањима чланова његове уже породице на основу којих орган надлежан за поступање цени да ли би плаћање таксе проузроковало штету по нужно издржавање обвезника, односно његове уже породице. Надлежни орган доноси решење којим одлучује о ослобођењу од плаћања таксе, али тај износ не може бити већи од 10.000 динара.

НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ДОБАРА

1. Утврђивање накнаде за коришћење делова путног земљишта врши се на основу података из решења о испуњености услова за изградњу и реконструкцију саобраћајног прикључка, односно на основу података које је обвезник накнаде дужан да достави у случају промене власништа на непокретности која је прикључена на јавни пут, односно на основу фактичког стања

(Мишљење Министарства финансија, бр. 226981 2023 10520 008 001 011 004 од 8. новембра 2024. године)

Према одредбама члана 202. ст. 1. и 2. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/2018, 49/2019 и 92/23 - у даљем тексту: Закон) обвезник накнаде за коришћење делова путног земљишта јавног пута и другог земљишта које користи управљач јавног пута (у даљем тексту: накнада за коришћење делова путног земљишта), а које је у општој употреби јесте власник непокретности која се прикључује на јавни пут коме је издато решење надлежног органа о испуњености услова за изградњу и реконструкцију саобраћајног прикључка, осим физичког лица које непокретност користи за сопствене потребе, укључујући и непосредног држаоца непокретности који је прикључен на јавни пут без решења надлежног органа о испуњености услова за изградњу и реконструкцију саобраћајног прикључка надлежног органа.

Под коришћењем делова путног земљишта јавног пута и другог земљишта које користи управљач јавног пута подразумева се коришћење земљишта које је заузето изградњом саобраћајног

прикључка (додатних трака и приступног пута без зелених површина) на делу путне парцеле.

Сходно одредбама члана 205. ст. 6-8. Закона обвезник коме су издати услови за изградњу и реконструкцију саобраћајног прикључка на јавни пут је дужан да, органу надлежном за утврђивање накнаде, у техничкој документацији коју доставља у поступку издавања решења о испуњености издатих услова, достави податке о површини заузетог путног земљишта јавног пута и другог земљишта које користи управљач.

Обвезник накнаде дужан је да органу надлежном за утврђивање накнаде достави податке о промени власништва на непокретности која је прикључена на јавни пут, као и о другим подацима који су од значаја за утврђивање накнаде, у року од 15 дана од дана настанка промене.

Непосредни држалац непокретности који је прикључење на јавни пут извршио без дозволе надлежног органа дужан је да управљачу јавног пута достави податке за идентификацију (адреса, ПИБ, матични број и податке о површини заузетог путног земљишта оверене од овлашћене геодетске организације).

Према члану 10. став 2. Закона о јавној својини („Сл. гласник РС”, бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16 - др. закон, 108/16, 113/17, 95/18, 153/20) добрима у општој употреби у јавној својини, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др.). Сагласно истом члану Закона о јавној својини, став 10. добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев државних путева II реда, који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних паркова, који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој територији се налазе.

Према члану 4. став 1. тач. 3) и 4) Закона о путевима („Сл. гласник РС”, бр. 41/18, 95/18 - др. закон, 92/23 - др. закон), јавни пут обухвата саобраћајне прикључке, као и путно земљиште.

Јавни пут, поред елемената из става 1. истог члана, обухвата и пратеће садржаје за потребе корисника пута, уколико су предвиђени техничком документацијом за изградњу или реконструкцију јавног пута (члан 4. став 2. Закона о путевима).

У смислу члана 15. Закона о путевима, управљач јавног пута дужан је да означава и води евиденције о јавним путевима.

Сходно члану 5. Правилника о начину означавања и евиденцији јавних путева („Сл. гласник РС”, бр. 65/19, 42/24) евиденције о јавним путевима су: 1) подаци о путним правцима, улицама, саобраћајним чворовима и саобраћајним деоницама; 2) саобраћајно-технички подаци о јавним путевима.

У смислу члана 21. тач. 6) и 12) Закона о путевима, евиденција саобраћајно-техничких података о јавним путевима садржи податке о саобраћајним прикључцима дуж путева, као и пратећим садржајима јавног пута.

Према томе, обвезник накнаде за коришћење делова путног земљишта, у случају када се делови путног земљишта које користи управљач јавног пута, а који су у општој употреби користе за прикључење пратећих садржаја јавног пута, у конкретном случају бензинске пумпе на јавни пут, јесте власник непокретности која се прикључује на јавни пут, односно власник бензинске пумпе коме је издато решење надлежног органа о испуњености услова за изградњу и реконструкцију саобраћајног прикључка, укључујући и непосредног држаоца непокретности који је прикључен на јавни пут без решења надлежног органа о испуњености услова за изградњу и реконструкцију саобраћајног прикључка надлежног органа.

С тим у вези, за надлежни орган који утврђује накнаду није од значаја податак из катастра о власницима катастарских парцела већ се утврђивање наведене накнаде врши на основу података из решења

о испуњености услова за изградњу и реконструкцију саобраћајног прикључка, односно на основу података које је обвезник накнаде дужан да достави у року од 15 дана у случају промене власништа на непокретности која је прикључена на јавни пут, укључујући и податке о саобраћајном прикључку који је изграђен без решења о испуњености услова за изградњу и реконструкцију саобраћајног прикључка непосредног држаоца непокретности добијене на основу фактичког стања.

2. На бројила електричне енергије постављена на јавној површини не плаћа се накнада за коришћење јавних површина

(Мишљење Министарства финансија, бр. 931190 2024 10520 004 001 011 001 од 29. новембра 2024. године)

Према одредбама члана 236. став 1. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/2018, 49/2019 и 92/23 - у даљем тексту: Закон) накнаде за коришћење јавне површине, су:

1) накнада за коришћење простора на јавној површини у пословне и друге сврхе, осим ради продаје штампе, књига и других публикација, производа старих и уметничких заната и домаће радиности;

2) накнада за коришћење јавне површине за оглашавање за сопствене потребе и за потребе других лица, као и за коришћење површине и објекта за оглашавање за сопствене потребе и за потребе других лица којим се врши непосредни утицај на расположивост, квалитет или неку другу особину јавне површине, за које дозволу издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе;

3) накнада за коришћење јавне површине по основу заузећа грађевинским материјалом и за извођење грађевинских радова и изградњу.

Коришћење простора на јавној површини у пословне и друге сврхе у смислу члана 236. става 1. тачке 1) односи се на привремено коришћење простора на јавној површини и не обухвата коришћење трајног карактера изградњом објеката инфраструктуре (члан 236. став 3. Закона).

Сходно одредби члана 2. тачка 39) Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/2014, 95/2018, 40/2021, 35/2023 и 62/23 - у даљем тексту: Закон о енергетици) мерни уређај за електричну енергију је бројило електричне енергије, напонски и струјни мерни трансформатор и остала помоћна опрема која је у функцији мерења електричне енергије.

Према одредби члана 97. Закона о енергетици преносни систем електричне енергије, између осталог чини преносна електроенергетска мрежа.

Преносна електроенергетска мрежа у смислу става 1. тачка 1) истог члана је функционално повезан скуп електроенергетских објеката који чине електроенергетски водови напона 400 kV и 220 kV, надземни електроенергетски водови напона 110 kV закључно са затезним ланцем на порталу дистрибутивне трансформаторске станице напона 110/x kV и подземни електроенергетски водови напона 110 kV закључно са кабловском завршницом у дистрибутивној трансформаторској станици напона 110/x kV, трансформаторске станице 400/x kV и 220/x kV и разводна постројења напона 400 kV и 220 kV, као и прикључна разводна постројења 400 kV и 220 kV у трансформаторским станицама напона 400/x kV и 220/x kV на која су прикључени објекти купаца и произвођача, разводна постројења 110 kV, прикључна разводна постројења 110 kV у трансформаторским станицама напона 110/x kV на која су прикључени објекти купаца и произвођача на преносну електроенергетску мрежу и бројила

електричне енергије на свим местима примопредаје у и из преносног система.

Одредбом члана 127. Закона о енергетици, уређено је да оператор дистрибутивног система електричне енергије обавља делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом изузев дела 110 kV дистрибутивног система у трансформаторским станицама 110/x kV (спојна поља 110 kV, сабирнице и далеководна поља 110 kV), на објективан, транспарентан и недискриминаторан начин.

У смислу члана 128. Закона о енергетици, дистрибутивни систем електричне енергије, између осталог, чини дистрибутивна електроенергетска мрежа.

Ставом 2. истог члана дефинисана је дистрибутивна електроенергетска мрежа као функционално повезан скуп електроенергетских објеката који чине дистрибутивне трансформаторске станице 110/x kV са далеководним и спојним пољима 110 kV, сабирницама 110 kV и трансформаторима 110/x kV са припадајућим трансформаторским пољима, трансформаторске станице 35/x kV и x/0,4 kV, разводна постројења 35 kV, 20 kV и 10 kV и електроенергетски водови напона 35 kV, 20 kV, 10 kV и испод 1 kV; мерни уређаји са мерним орманом или разводним орманом, односно разводним постројењем на местима примопредаје у и из дистрибутивне електроенергетске мреже.

Сходно члану 2. став 1. тачка 37) Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/2009, ... и 62/23) линијски инфраструктурни објекат-линијска инфраструктура јесте, између осталог, преносна и дистрибутивна мрежа (електроенергетски вод и др.), који може бити надземни или подземни, чија изградња је предвиђена одговарајућим планским документом и/или подзаконским актима којима се уређује изградња објеката електронских комуникација, као и објекти у њиховој функцији.

Имајући у виду да су одредбе Закона о енергетици у надлежности Министарства рударства и енергетике затражили смо мишљење надлежног министарства у вези претходног питања да ли

мерни уређаји за електричну енергију, односно бројила електричне енергије чине део преносног система електричне енергије, односно преносне електроенергетске мреже. Дописом број: 001883846 2024 14820 003 000 000 001 од 10.07.2024. године Министарство рударства и енергетике дало је мишљење да преносну електроенергетску мрежу и дистрибутивну електроенергетску мрежу између осталог чине бројила електричне енергије („струјомери“) на свим местима примопредаје у и из преносног система и мерни уређаји са мерним орманом или разводним орманом (бројила електричне енергије и мерне групе), односно разводним постројењем на местима примопредаје у и из дистрибутивне електроенергетске мреже.

Према томе, сходно напред наведеном, мишљења смо да бројила електричне енергије као део преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије чине линијски инфраструктурни објекат и да њихово постављање на јавну површину представља трајно коришћење простора на јавној површини, па се сходно томе за такву врсту коришћења не плаћа накнада за коришћење јавних површина.

3. Накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада ослобођени су увозници за увоз и привремени увоз производа који после употребе постају посебни токови отпада, а који се увозе за службене потребе ДКП, укључујући и моторна возила, као и шефови страних ДКП, укључујући и чланове њихових породица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 3019088 2024 10520 004 000 020 014 од 29. новембра 2024. године)

Према одредбама члана 140 став 1. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/2018, 49/2019 и 92/23 - у даљем тексту: Закон) обвезник накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада

је произвођач, односно увозник тих производа који те производе ставља на тржиште у Републици Србији или их користи као крајњи потрошач.

У смислу члана 140. став 3. Закона, у производе који после употребе постају посебни токови отпада убрајају се: 1. гуме; 2. батерије и акумулатори; 3. минерална и синтетичка уља; 4. електрични и електронски производи; 5. возила категорије М1, N1, L2 и L6.

Одредбом члана 141. став 1. тачка 5) Закона уређено је да је основица накнаде за производе који који после употребе постају посебни токови отпада количина произведених, односно увезених возила која је наведена у документу о хомологацији возила, односно саобраћајној дозволи изражена у килограмима (kg).

Висина накнаде прописана је у Прилогу 7. Табели 5. Закона и за произведена и увезена возила износи 13,60 динара по килограму (овај износ се усклађује годишње индексом раста потрошачких цена за период од 01. октобра претходне године до 30. септембра текуће године).

Накнаду за производе из члана 140. став 3. тачка 5) овог закона утврђује надлежни царински орган, на дан обрачуна увозних дажбина (члан 143. став 4. Закона).

Сходно члану 144. став 5. тачка 9) Закона, изузетно годишњи извештај не достављају произвођачи и увозници производа који су увезени за службене потребе страних дипломатско-конзуларних представништава (у даљем тексту: ДКП), личне потребе шефова страних ДКП, укључујући и чланове њихових породица.

Према члану 146. став 1. тачка 14. Закона, накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада ослобођени су произвођач, односно увозник за производе који су увезени за службене потребе страних ДКП, личне потребе шефова страних ДКП, укључујући и чланове њихових породица.

Одредбом члана 16. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06), уређено је, поред осталог, да су општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују.

Сходно напред наведеном, накнада за производе који после употребе постају посебни токови отпада уређена је Законом. Законом о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, број 92/23) извршена је измена органа који је надлежан за обрачун и наплату предметне накнаде, тако да почев од 01.01.2024. године предметну накнаду утврђује надлежни царински орган, на дан обрачуна увозних дажбина (претходно се наведена накнада утврђивала решењем Министарства заштите животне средине). Поред тога, наведеним изменама прописано је ослобођење од плаћања накнаде за произвођача, односно увозника за производе који су увезени за службене потребе страних ДКП, личне потребе шефова страних ДКП, укључујући и чланове њихових породица, које се примењује почев од 01.01.2024. године.

Дакле, на основу Закона, накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада ослобођени су:

- увозници за производе који после употребе постају посебни токови отпада, а који се увозе за службене потребе ДКП, укључујући и моторна возила;
- шефови страних ДКП, укључујући и чланове њихових породица за производе који после употребе постају посебни токови отпада, укључујући и моторна возила.

Мишљења смо да се наведено ослобођење примењује и у случају привременог увоза производа који после употребе постају

посебни токови отпада за службене потребе ДКП, односно шефове страних ДКП, укључујући и чланове њихових породица.

Напомињемо да уколико је неким међународним уговором уређено ослобођење од плаћања накнада шире у односу на ослобођење прописано Законом примењују се одредбе међународног уговора.

ПОДСЕТНИК

ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ У ДЕЦЕМБРУ 2024. ГОДИНЕ

ЗАКОНИ	
Закон о потврђивању Уговора о зајму (Пројекат изградње БИО4 Кампуса у Београду), између Фонда за развој Саудијске Арабије и Републике Србије	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
Закон о потврђивању Уговора о зајму – Пројекат развоја оператора преносног система (Фаза 1), између Фонда за развој Саудијске Арабије и Републике Србије	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
Закон о потврђивању Уговора о зајму (Пројекат јачања инфраструктуре за наводњавање у различитим подручјима), између Фонда за развој Саудијске Арабије и Републике Србије	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
Закон о потврђивању Споразума о зајму између KfW, Франкфурт на Мајни и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије делујући преко и путем Министарства финансија за пројекат „Добри послови за Србију”	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.

Закон о потврђивању Споразума о зајму (Пројекат превенције и контроле незаразних болести у Републици Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
Закон о потврђивању Споразума о Инструменту између Европске уније коју заступа Европска комисија и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
Закон о потврђивању Уговора о зајму (Хитна обнова железничке инфраструктуре Србије) између Републике Србије и Европске банке за обнову и развој	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине о сарадњи и узајамној помоћи у царинским питањима	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.

Закон о потврђивању Споразума о финансирању поновног успостављања заједничке сталне изложбе у Блоку 17 Државног музеја Аушвиц – Биркенау	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
Закон о потврђивању Споразума између Републике Србије и Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске о сарадњи и узајамној помоћи у царинским питањима	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
Закон о потврђивању SACE Уговора о кредитном аранжману у износу до 200.000.000 евра, између Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије, поступајући преко Министарства финансија као Зајмопримца и Deutsche Bank S.P.A. и Société Générale као Овлашћених водећих аранжера, Société Générale као Документационе банке, финансијских институција наведених у Делу Д Прилога 1 као Првобитних зајмодаваца, Deutsche Bank AG, London Branch као Агента и Deutsche Bank S.P.A. као SACE Агента	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.

Закон о потврђивању Споразума о зајму (Пројекат модернизације железничког сектора у Србији применом вишефазног програмског приступа Фаза 2) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој	<i>Сл. гласник РС – Међународни ујговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
Закон о потврђивању Споразума о зајму (Други пројекат унапређења земљишне администрације у Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој	<i>Сл. гласник РС – Међународни ујговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
Закон о потврђивању Уговора о кредитном аранжману у износу до 178.382.740,33 евра између Републике Србије коју представља Влада Републике Србије поступајући преко Министарства финансија као Зајмопримца аранжиран од стране Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Hong Kong (основане у Савезној Републици Немачкој са ограниченом одговорношћу акционара) као Банке за структурирање и Овлашћеног главног аранжера и Агента Кредитног аранжмана и Sinosure агента	<i>Сл. гласник РС – Међународни ујговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.

Закон о потврђивању Протокола између Републике Србије и Мађарске о измени Уговора између Савезне Републике Југославије и Републике Мађарске о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 9 од 03. децембра 2024. год.
--	--

УРЕДБЕ

Уредба о изменама и допунама Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 97 од 06. децембра 2024. год.
Уредба о измени Уредбе о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 99 од 13. децембра 2024. год.
Уредба о усклађивању номенклатуре Царинске тарифе за 2025. годину	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 100 од 17. децембра 2024. год.
Уредба о изменама и допунама Уредбе о јединственој тарифи по којој се наплаћују накнаде за услуге које врши Управа за трезор	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 101 од 20. децембра 2024. год.

Уредба о измени Уредбе о примени Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор	Сл. гласник РС, бр. 101 од 20. децембра 2024. год.
ОДЛУКЕ	
Одлука о измени Одлуке о одређивању одговорних лица и тела у систему управљања програмима претприступне помоћи Европске уније за период 2007–2013. године	Сл. гласник РС, бр. 101 од 20. децембра 2024. год.
Одлука о измени Одлуке о одређивању одговорних лица и тела за управљање програмима претприступне помоћи Европске уније у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) за период 2014–2020. године	Сл. гласник РС, бр. 101 од 20. децембра 2024. год.
Одлука о изменама Одлуке о одређивању органа, лица и тела за управљање програмима претприступне помоћи Европске уније у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА III) за период 2021–2027. године	Сл. гласник РС, бр. 101 од 20. децембра 2024. год.
Одлука о образовању Комисије за праћење примене Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор	Сл. гласник РС, бр. 101 од 20. децембра 2024. год.

Одлука о изменама Одлуке о условима за смањење царинских дажбина на одређену робу	Сл. гласник РС, бр. 104 од 25. децембра 2024. год.
Одлука о измени Одлуке о условима за смањење царинских дажбина на увоз одређене робе	Сл. гласник РС, бр. 104 од 25. децембра 2024. год.
Одлука о измени Одлуке о сезонским стопама царине на увоз одређених пољопривредних производа	Сл. гласник РС, бр. 104 од 25. децембра 2024. год.
Одлука о допуни Одлуке о оснивању, почетку и престанку рада царинарница, царинских испостава, одсека и царинских реферата	Сл. гласник РС, бр. 104 од 25. децембра 2024. год.
Одлука о емисији дугорочних државних хартија од вредности, 05 број 424-13021/2024 од 26. децембра 2024. године	Сл. гласник РС, бр. 106 од 27. децембра 2024. год.
Одлука о условима и начину за смањење царинских дажбина на одређену робу, односно за изузимање одређене робе од плаћања царинских дажбина у 2025. години	Сл. гласник РС, бр. 106 од 27. децембра 2024. год.
Одлука о изменама Одлуке о одређивању пољопривредних и прехранбених производа за које се плаћа посебна дажбина при увозу и утврђивању износа посебне дажбине	Сл. гласник РС, бр. 106 од 27. децембра 2024. год.

ПРАВИЛНИЦИ	
Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја	Сл. гласник РС, бр. 97 од 06. децембра 2024. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о обрасцима пореских пријава о утврђеном, односно за утврђивање пореза на имовину	Сл. гласник РС, бр. 99 од 13. децембра 2024. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању	Сл. гласник РС, бр. 101 од 20. децембра 2024. год.
Правилник о измени и допунама Правилника о порезу на додату вредност	Сл. гласник РС, бр. 101 од 20. децембра 2024. год.
Правилник о Списку корисника јавних средстава	Сл. гласник РС, бр. 103 од 24. децембра 2024. год.
Правилник о извршењу буџета	Сл. гласник РС, бр. 103 од 24. децембра 2024. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о начину утврђивања и евидентирања корисника јавних средстава и о условима и начину за отварање и укидање подрачуна консолидованог рачуна трезора код Управе за трезор	Сл. гласник РС, бр. 103 од 24. децембра 2024. год.

Правилник о начину и поступку обављања платног промета у оквиру консолидованог рачуна трезора	Сл. <i>гласник РС</i> , бр. 103 од 24. децембра 2024. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о плану подрачуна консолидованог рачуна трезора	Сл. <i>гласник РС</i> , бр. 103 од 24. децембра 2024. год.
Правилник о Централизованомј бази капиталних пројеката	Сл. <i>гласник РС</i> , бр. 104 од 25. децембра 2024. год.
Правилник о врстама посебних услуга дипломатско-конзуларних представништава, износу трошкова за посебне услуге и начину евидентирања прихода по основу наплаћених конзуларних такси	Сл. <i>гласник РС</i> , бр. 104 од 25. децембра 2024. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем	Сл. <i>гласник РС</i> , бр. 105 од 26. децембра 2024. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна	Сл. <i>гласник РС</i> , бр. 105 од 26. децембра 2024. год.

Правилник о начину и роковима за извештавање о пословању јавних предузећа и друштава капитала која обављају делатност од општег интереса	Сл. гласник РС, бр. 107 од 30. децембра 2024. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању	Сл. гласник РС, бр. 107 од 30. децембра 2024. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност	Сл. гласник РС, бр. 107 од 30. децембра 2024. год.
ОСТАЛО	
УСКЛАЂЕНИ ДИНАРСКИ ИЗНОСИ накнада прописаних Законом о накнадама за коришћење јавних добара	Сл. гласник РС, бр. 99 од 13. децембра 2024. год.
ДИНАРСКИ ИЗНОСИ месечних зарада из члана 15в ст. 5. и 6. Закона о порезу на доходак грађана, за 2025. годину	Сл. гласник РС, бр. 101 од 20. децембра 2024. год.
УСКЛАЂЕНИ ДИНАРСКИ ИЗНОСИ пореза на употребу, држање и ношење добара	Сл. гласник РС, бр. 101 од 20. децембра 2024. год.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Ана Панчић. – Год. 32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132